

Што рабіць?

Я рынуўся ў палітыку. Ну, а што, думаю, пакуль у Канаду вывязуць лес перабіць ці мо ў Бельгію вугальне калупаць або на якую Ганалюлю разынкі сушыць, то нашто, каб час марна травіўся? Падамся хоць у палітыку. Пайшоў. Напачатку свае палітычнае чыннасць я даручыў сабе скласьці ўрад, бо бяз ураду, самі ведаеце, якая палітыка - ні табе рот расчыніць, ні рукамі памахашь... Слушна! Ну дык вось, іду я да Мікіты, бо ён, як мне здавалася, яшчэ нідзе ня быў заангажаваны. Прыходжу, а той шпэк сартуе: направа - па трынаццаць, налева - па дванаццаць.

- Ці ня возьмеш у мяне партфэлю? - пытаюся.

- А гэта што? Скураная торба такая? А давай, давай, браток! Я ў падарожжа часыяком ежджу, дык яна гэтага... для шпэку...

- Ды я не пра гэтую торбу кажу, мая торба ня зусім практычная, а як-бы табе прасьпеі скажашь, ну... больш мітычная торба - міністэрскай партфэляй завешча.

- Дык чаго-ж ты мне галаву дурыш? - разлаваўся Мікіта. - У мяне шпэк сохне, а ты мне нейкую мітычную дулю пхаеш. Дзівак! Вось вазьмі лепш кручкі на рыбу, можа й твайму ўраду прыдасца гэтае снадзіва... Бяры, дурны! Танна аддаю.

Бачу, што Мікіта яшчэ не дарос да вялікае палітыкі й ураду зь ім ня зробіш. Але кручкоў я ня ўзяў, бо я-ж таксама ня дурны набываць снасьць, калі сэзон канчаеша. Падаўся да Рыгора. Той таксама адмовіўся ад міністра, матывуючы тым, што ён чалавек гандлёвы й ня хоча сабе апінію псавашь.

- Гэта, - кажу яму, - ня ёсьць перашкода. Вунь вазьмі Гусака - той і жбанкамі гандлюе, і ўрад узначальвае. У дэмакратыі гэта можна.

Не пераканаў. Хадзіў пасля да Янкі. Той, праўда,

адразу зварыў, пра што ходзіць.

- Урад, - кажа, - арганізуеш? Рэч ядрэнная. А які ты мне партфэль запрапануеш?

- А выбірай, - кажу, - які хочаш, яшчэ ўсе парожнія.

- Так, так, - пачухаў Янка патыліцу, - а колькі ты мне, эвентуальне, плаціцьнеш?

- Чалавеча, - кажу, - бойся Бога! Чым маю плаціць, калі ў мяне самога толькі 7 пачкаў ды й твая турэкія? Хіба пачакай троху, як справу разгорнем ды міністэрства зладзім.

- Э, не, дабралзею, я напавер не працую. А ўрад бяз грошай я й сам меў-бы.

Бачу, што Янка да вялікае палітыкі аж занадта пасьпеў, можна сказаць, перасьпеў навет.

Быў і ў Якіма.

- Давай, браток, урад мантаваць, - кажу яму, - ты, прыкладам, будзеш прапагандай заварочваць, Юрка справы забясьпечаньня возьме, ён ужо на гэтым набіў руку, ну, а я хоць-бы сабе й прэм'ера ўзначалю.

- А пад якім шыльдам ты мяркуеш свой урад зьбіваць - пад фэдэральным ці самастойнішкім?

- А ці не адно ліха, - кажу, - пад якім шыльдам ён будзе? Мне абы ўрад.

- Не, - кажа Якім, - я сам урад твару, але мой ідзе пад фэдэральным шыльдам. Калі хочаш, далучайся да мяне.

- Ты што, - кажу, - учадзеў? Каб я ды ў твой урад пайшоў, калі свой маю зьбіваць.

Плюнуў, бразнуў клямкай ды й пайшоў наўпрасткі да Міхася Лясніковіча.

- Здрасьце, - кажу.

- Здрасьце.

- Можаб партфэлю ў мяне ўзялі? - пытаюся.

- Патрфэлю? Дзякаваць. Сваю тэчку маю. Хоць старэнькая, але..

- Не, я пра іншую партфэлю кажу, пра міністэрскую.. Урад ствараю.

Той і рукамі замахаву.

- Барані Божа! Гэтага добра мне ня трэба. Я быў свой урад стварыў, ды цяпер і сам ня ведаю, што зь ім рабіць. Міністэрства прапаганды хоць сяньня зачыняй, бо міністар напачатку так быў асатанеў да ворагаў народу, што як сеў за стол, дык усе свае думкі ўраз на машыны й выстукаў, а цяпер ня ведае, што далей стукань. Сядзіць за сталом ды адно вачыма лыпае. Баюся, каб зусім з глуздоў ня зьехаў. Такое-ж і міністэрства асьветы – ніяк не знайду на міністра пісьменнага чалавека. Міністар вонкавае палітыкі зусім апэчкаўся. Зноў-жа прэм'ер – ён хоць языком трохі шавеліць, але-ж гультай і нічога ня ўмее рабіць. А пра іншых і гаварыць няма чаго. Адзін мой трывалы памошнік – гэта Гарасім, але вы-ж самі ведаеце, якая гэта боўтка.

- Ведаю, – кажу, – даўбня ладная.

- Вось жа.. Адно чыноўнік на адмысловыя даручэньні вёрткі хлапец. Але й той, калі праўду сказаць, задаўгі мае нос. Пхае яго й туды, і сюды й да сваіх, і да чужых. Ненадзейны, шэльма.

- Дык уважаеце, што гэта нялёгкая справа?

- А вось, як бачыце, прыёмнага мала. Няма людзей, няма кадраў.

Такім парадкам не ўдалася ўрадавая кааліцыя з Міхасём Лясыніковічам. Пасьля Міхася я шчэ быў у васьмёх чалавек, і ніводная шэльма не ўзяла партфэлю. Той адмаўляеша, што часу няма, другі кажа, ён ужо заангажаваны ў другім урадзе, а некаторыя дык наагул чаўпуць, што ніякіх урадаў ня трэба, бо ўжо ёсьць адзін сталы, законны ўрад. Чулі? Законны! А як гэта ён будзе незаконны, калі я яго сам арганізую? А былі такія дзівакі, што пыталіся, на якой партыйнай базе я разбудоўваю свой урад. Пры чым тут партыя? Зьвярнуўся я ў гэтай справе да знаёмага юрыстага, як ён глядзіць на гэтыя партыі.

- Я ўважаю, – казаў юрысты, – што ўрад можна стварыць і бяз партыі, але ізноў-жа, у гісторыі ведамыя выпадкі, што да ўраду даходзілі праз партыю. Так што самі глядзіце, як зручней.

Пасьля кансультацыі ў юрыстага пачаў тварыць

партыю. Але справа сунеша марудна. Пакуль заангажаваў жонку, сына ды суседку, - яна ў нас балею часта пазычае, дык не магла адмовіцца. Але далей справа йдзе туга. Кажны хоча, каб яму даў гарантыю. А якую-ж гарантыю дасі цяперашнім сьветам?

Дык вось, як бачыце, спадарове, палітыка рэч ня зусім лёгкая. У мяне ўжо ня раз лоб пачеў ад думанья: што рабіць і як рабіць? А тут - яшчэ й жонка пілуе:

- Вунь, - кажа, - усе людзі ў чыны вылезлі, міністрамі парабіліся, адзін ты самапасам ходзіш!

Ну? Падабаліся-б вам такія гутаркі?

Дык што-ж рабіць, спадарове суродзічы? Парайце, будзьце ласкавы! Бо час не чакае.